

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **A. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2014, č. j. 12903/14/5000-14402-704211, vedeném Krajským soudem v Ústí nad Labem - pobočkou v Liberci pod sp. zn. 59 Af 178/2014, v řízení o námitce podjatosti vznesené žalobkyní proti všem soudcům Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci Mgr. Lucie Trejbalová, Mgr. Karolína Tylová, LL.M. a JUDr. Pavel Vacek **n e j s o u v y l o u č e n í** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci pod sp. zn. 59 Af 178/2014.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou ze dne 30. 7. 2014 se žalobkyně mj. domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2014, č. j. 12903/14/5000-14402-704211, včetně předcházejícího rozhodnutí Finančního úřadu pro Liberecký kraj, Územní pracoviště v Jilemnicích, ze dne 24. 6. 2013, č. j. 750423/13/2605-05702-603261, nebo vyslovení nicotnosti obou uvedených rozhodnutí podle § 76 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobkyně zároveň navrhla přiznání odkladného účinku podané žalobě.

[2] Žaloba byla podána u Krajského soudu v Brně, který ji usnesením ze dne 11. 8. 2014, č. j. 62 Af 65/2014 – 10, postoupil Krajskému soudu v Ústí nad Labem - pobočce v Liberci (dále jen „krajský soud“). Tento soud výzvou ze dne 16. 9. 2014, č. j. 59 Af 178/2014 – 16, vyzval žalobkyni k zaplacení soudního poplatku za žalobu a návrh na přiznání odkladného účinku, a to do 5 dnů od doručení výzvy.

[3] Žalobkyně v podání ze dne 9. 10. 2014 požádala o ustanovení zástupce z řad advokátů a o osvobození od soudních poplatků. Zároveň vyjádřila nesouhlas s rozhodnutím ve věci samé bez jednání. Žalobkyně rovněž namítla podjatost všech soudců krajského soudu v aktuálním obsazení a navrhla jejich neprodlené vyloučení z projednávání a rozhodnutí nejenom této věci. Dále navrhla přikázání věci jinému soudu téhož stupně z důvodu delegace nutné, protože jinak reálně hrozí, že bude pokračováno v pokořování nezávislého, nestranného, odborného a spravedlivého rozhodování soudů.

[4] Členové senátu 59 Af správního úseku krajského soudu Mgr. Lucie Trejbalová, Mgr. Karolína Tylová, LL.M., JUDr. Pavel Vacek a Mgr. Hana Ptáčková se k podané námitce vyjádřili shodně tak, že se necítí být ve věci sp. zn. 59 Af 178/2014 podjatými ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyni ani nikoho z těch, kdo se podíleli na řízení před správním orgánem, osobně neznají, nemají žádný vztah k projednávané věci, ani se nepodíleli

na projednávání věci před správním orgánem. S těmito vyjádřeními byla věc předložena k rozhodnutí podle § 8 odst. 5 s. ř. s. Nejvyššímu správnímu soudu.

[5] Je-li účastníkem řízení vznesena námitka podjatosti všech soudců určitého soudu, a přitom je již zřejmé, kterému soudci (soudcům) je či bude věc přidělena, rozhodne soud v souladu se zásadou hospodárnosti řízení o důvodech vyloučení jen těchto soudců. Až v případě, že by byl shledán důvod pro vyloučení u soudců, kterým je věc podle rozvrhu práce přidělena, je účelné posoudit důvody vyloučení i ve vztahu k ostatním soudcům. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005-33).

[6] Žalobkyně namítla podjatost všech soudců krajského soudu. Podle rozvrhu práce již věc byla přidělena senátu 59 Af krajského soudu ve složení Mgr. Lucie Trejbalová, Mgr. Karolína Tylová, LL.M. a JUDr. Pavel Vacek. Mgr. Hana Ptáčková je v uvedeném senátu zástupcem. Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda je námitka podjatosti relevantní ve vztahu ke třem výše uvedeným soudcům senátu 59 Af. Teprve byla-li by shledána důvodnou a byli-li by tito soudci vyloučení z projednávání a rozhodování věci, přistoupil by Nejvyšší správní soud ke zkoumání podjatosti zástupců (tedy Mgr. Hany Ptáčkové a případně dalších zástupců).

[7] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednáváné věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

[8] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednáváné věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezáujatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokazané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz náleží Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána zákonnému (příslušnému) soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

[9] Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům – kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů – mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

[10] V nyní posuzované věci žalobkyně netvrdí žádné konkrétní skutečnosti, které by mohly vést k pochybnostem o nepodjatosti výše uvedených soudců. Žalobkyně se omezila na obecné konstatování, že „*reálně broží, že bude pokračováno v pokračování nezávislého, nestranného, odborného a spravedlivého rozhodování soudů.*“ Nejvyšší správní soud neshledal žádný konkrétní a doložený důvod, pro který by mohla být takto neurčitě formulovaná námitka podjatosti opodstatněná. Nadto žalobkyně své tvrzení nevztáhla ke konkrétním soudcům, ale tvrdila, že by měli být vyloučeni všichni soudci krajského soudu v aktuálním obsazení, aniž by vysvětlila a doložila, v čem konkrétně by měl spočívat poměr těchto soudců k posuzované věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům. Rovněž ze spisového materiálu ani z vyjádření soudců senátu 59 Af krajského soudu nevyplývají žádné skutečnosti, které by mohly vést k pochybnostem o jejich podjatosti.

[11] Nejvyšší správní soud v této souvislosti poukazuje na skutečnost, že podle § 8 odst. 1, věty třetí, s. ř. s. nejsou důvodem k vyloučení soudce okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Důvodem pro vyloučení soudce pro podjatost tedy nemůže být jeho postup v řízení o projednávané věci či v jiných řízeních, ve kterých byla žalobkyně účastníkem.

[12] Závěrem Nejvyšší správní soud konstatuje, že se již opakovaně zabýval obdobnou obecně formulovanou námitkou podjatosti žalobkyně v řadě věcí, v nichž byla účastníkem řízení (viz např. usnesení ze dne 10. 9. 2014, č. j. Nao 314/2014 – 33, usnesení ze dne 19. 6. 2014, č. j. Nao 223/2014 – 37, nebo ze dne 29. 5. 2014, č. j. Nao 194/2014 – 29). Všechna tato rozhodnutí byla žalobkyni doručena, povinnost tvrdit konkrétní důvody podjatosti je jí tedy nepochybně známa. Opakované uplatňování téže zjevně nedůvodné námitky vzbuzuje dojem, že žalobkyně uplatňuje svá procesní práva s cílem ztížit průběh soudního řízení, nikoliv za účelem ochrany svých veřejných subjektivních práv.

[13] Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou námitku podjatosti soudců Mgr. Lucie Trejbalové, Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a JUDr. Pavla Vacka a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2014

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu